

DIRECTOR:

Dr. ALEXANORU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

REDACTOR RESPONSABIL:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 180 Lei

Pe 6 luni . . . 90 Lei

Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O problemă uitată.

Zvârcoliri spre lumină — Primejdiile vieții universitare —
Suprema datorie a societății și îndeosebi a bisericii.

(—) Gazetele aduc știrea că „*Federația Asociațiilor Studenților Creștini Români*”, din care făceau parte până acum asociațiile din București, Cluj și Iași, a descălecat și la Cernăuți. Este o veste asupra căreia trebuie să ne oprim. Ea trezește o vastă problemă, cu atât mai grea, cu cât e mai mare nepăsarea în care o îngropăm.

Nu avem cunoștințe precise asupra rosturilor și vieții acestor asociații. Un cunoscător, d. Skythes, în „Cuvântul” din 3 Noemvrie c. ne asigură, că „născute din nevoile religioase ale vremilor noastre, asociațiile acestea urmăresc crearea și definirea cadrului, în care va putea să trăiască creștinul modern... S'au născut din apropierea aproape spontană a tineretului; conducători propriu zis nu au fost... Astăzi aceste asociații trăiesc. Singure. Și intens... Tinerii noștri merg spre o metodă și spre o doctrină... Ei pleacă dela biserică, pentru că ea singură garantează calea spre Absolut, și dela ortodoxie, pentru că ea singură e plămădită de tradiția noastră spirituală... Inșă vail Ortodoxia noastră nu există în formule. A! Desigur ea există în dogme, formulate cu o precizie care nu lasă nimic de dorit. Dar nu există ca doctrină de viață”. Asociațiile creștine studențești fiind un început pentru atmosfera de o reclamă „formulară filosofică, într'o concepție unitară de viață a ortodoxismului românesc”, „capete luminate ale bisericii privesc spre ele ca spre o mare nădejde a zilei de mâine. Sunt unii chiar, cari nu se sfiesc să o spună: Biserica e în sincopă; opritorul nu-i poate veni decât din afară, dela laici”.

Catolici, noi nu putem împărtăși aceste vederi. Religia noastră este deplin formulată ca doctrină de viață, își are metodele practice și figure pentru a face să pătrundă în toate încheieturile sociale morala creștină. O privire în splendidele organizații ale vieții religioase din țările catolice arată — ceea ce recunoaște toată lumea — că aici nu e nevoie de ajutor venit dela laici, nici de grupări cari să fie nevoite a fi singure, după drumuri nouă.

Chiar în sinul ortodoxiei ni-se par primejdiioase aceste semne de trezire la o nouă viață. Născute din sugestii streine, alimentate — se spune — cu cărți și bani de departe, oricât de ideale ar fi dorurile sufletelor tinere grupate în ele, asociațiile lipsite de cărma sigură a puterii căreia i-s'a zis: „Mergeți și învățați”... pleacă, să admitem, dela biserică și dela ortodoxie, dar vor ajunge, fără doar și poate, în alte meleaguri, mai depărtate de sufletul românesc decât protestantismul însuși.

Privim totuși, cu bucurie, aceste zvârcoliri

spre lumină. Ele sunt fițetul de revoltă a sufletului omenirii, creștin din firea lui, sufocat în laboratoarele pozitivismului și în noroiul materialismului. Un suflu de primăvară cu nădejdiile învierii, ce trece înviorător peste câmpia vieții noastre publice, pârjolită de cea mai hidoasă orgie a răului și întunecului.

Ne doare însă că, la noi mai mult decât aiurea, isbucnirile spontane ale sufletelor tinere arse de setea idealului evanghelic, sunt o foarte grea acuză împotriva părinților, a statului și bisericii înseși.

Căci felul cum ne purtăm noi cu toții față de problema educației religioso-morale a studenților, este deadreptul revoltător. Ne creștem copiii în frica Domnului până sunt acasă, cercăm să le asigurăm cât de cât educația religioasă în școlile secundare, cu ore de religie obligatorii, pentruca, la 18 ani, să-i declarăm „maturi” și să-i aruncăm în vârtoarea vieții universitare. În vârsta cea mai primejdiioasă, când fantazia arde în dorinți nelămurite, sângele clocote de patimi, rupem și puținile îngrădiri ale regulamentelor din liceu și dăm patimilor plină libertate. Căzut din liniștea patriarhală a orașelelor de provincie în chiotul ispitelor din capitală, sufletul plâpând își pierde echilibrul, se întunecă, se pierde. Și zadarnic va căuta o scândură de salvare pentru vechile comori distruse. Universitatea renunță să mai facă educație: ea dă știință. Și ce știință? Dela înălțimea catedrelor se batjocorește, nu odată, credința în Dumnezeuul părinților. În loc de îndemnuri la viață morală, la înfrâmare, făuritorii sufletești ai generației de mâine dau pilde abjecte de desfrâu.

Și ce facem noi, milioanele de creștini, cari alcătuim această țară și susținem cu truda noastră universitățile și pe profesorii cari ne batjocoresc? Ce fac părinții, cari își trimit, cu multă cheltuială și multe nădejdi, copiii la aceste școli ale pierzării? Ce face statul, care vrea să aibă o generație tare, vâjnoasă, sănătoasă la trup și la suflet? Ce face biserica, îndrumătoarea moralității și reprezentanta idealilor religioase?

Nimic. Suntem cu toții absorbiți de problemele zilei, de frământările atâtor patimi, încât uităm cu totul grija pentru sufletul universităților. Și totuși așteptăm și nădăjduim, cu o comică încăpăținare, zile mai bune, viață mai morală, intronarea cinstei și a dreptății în viața publică!

E timpul suprem să ne dăm seama, că cheia viitorului o dețin universitățile. Ele dau îndrumarea hotărâtoare a viitoarei pături intelectuale a țării și dela această pătură a-

tárnă, oricât ne-am democratiza, întregul aspect al vieții publice. Ar trebui să înțelegem, că toată truda noastră creștinească din familii, din școlile primare și secundare, e risipă zadarnică atâta vreme, cât universitatea cu un singur gest năruie toată munca noastră de ani și de rugăciuni lungi.

Dacă ne vom da seama de acest adevăr, nu va fi greu să schimbăm viața. Vom putea face întâi o aerisire în salele de învățământ ale universităților. Vom pretinde noi, milioanele de creștini ai țării, să nu fim insultați de pe catedrele plătite din truda noastră și nici un satir al științei și moralității să nu fure din sufletul copiilor noștri comoara credințelor, cari fac din tinăr om întreg, cetățean vrednic, suflet senin și împăcat.

Ne vom îngriji apoi de o instrucție și educație pozitiv religioasă a studențimii. Desechilibrul ce există între frânturile de cunoștințe religioase din liceu și între edificiul grandios al științelor profane, duc fatal la ruină sufletul tineretului. Ne trebuiesc deci scrieri și serii de conferențe menite a întregi cunoștințele religioase ale studențimii. Trebuie să o înche-găm în asociații creștine, religioase și de știință. Va trebui să avem, spre acest scop, în centrele universitare un om destoinic, care să se închine exclusiv acestei probleme.

Cu sforțările din urmă va trebui să facem în centrele universitare câte un cămin al nostru, condus în spiritul probat de veacuri al bisericii noastre. El ar asigura nu numai educația creștinească a celor așezați în el, ci ar fi și un punct de razăm, de gravitație, de întrunire și îndrumare pentru toți studenții noștri. Aici, firește, e chestia de bani. Dar dacă vrem tare, îi vom găsi. Avem atâtea fundațiuni. Nu-i necesar să dăm ajutoare în bani. Le putem da în forma unor reduceri de taxă în viitorul cămin. Va da și statul burse, așa cum dă și celor din casa învățătorilor din Cluj. Mai putem conta în parte, și la spiritul de jertfă al credincioșilor și la taxele ce s'ar încasa.

Iată un scurt program pentru curmarea anomaliei, în care ne sbatem în politica școlară. E realizabil. Dacă vom ști mobiliza pentru acest gând presa acestei țări creștine, parlamentul creștin ales de noi, dacă vom ști organiza în asociații puternice pe părinți cari doresc o creștere religioasă copiilor lor, dacă în această muncă vor merge alături toate bisericile țării, e imposibil să nu izbutească.

Momentul e prielnic și — aici ne unim cu d. Skythes — poate unic. Studenții însuși cer pâinea vieții. Biserica e chemată în prima linie să li-o frângă. Ea trebuie să înceapă munca de organizare și nouă îndrumare. Dar să o facă curând. Mai târziu va fi, poate, prea târziu!

O rară solemnitate. La 28 Octomvrie — aniversara zilei în care însuși a fost ridicat la treapta de episcop —, sf. Părinte al Romei, Pius al XI-lea, a consacrat în persoană pe cei

dintâi 6 episcopi indigeni ai celor peste 5 milioane de chinezi catolici.

Gândul de a crea pretutindeni un cler indigen, care cu încetul să poată lua locul misiunilor de alt neam, se urmărește la Roma în timpul din urmă cu o stăruință deosebită. Și dacă în colegiul și la universitatea Propagandei nu putem obține un număr mai mare de locuri, este pentru că ele sunt ocupate de atâția fii ai raselor altor continente, meniți a contribui la realizarea acestui mare gând apostolic. Importanța lui se desprinde, cât se poate mai limpede, și din proporțiile deosebit de impunătoare cari s'au dat consacrării acestor episcopi chinezi. Impodobită, ca la solemnitățile cele mai însemnate ale beatificărilor și consacrarilor, basilica San-Pietro cuprindea din acest prilej solemn pe toți cardinalii din Roma, întreg corpul diplomatic, curtea papală, patriciile romani, colegiile și întreg acel cortegiu solemn, pe care celce l-a văzut odată nu poate să-l mai uite nicicând. Deosebit sunt a se remarca numeroșii credincioși chinezi și foarte mulți reprezentanți ai tuturor misiunilor chineze, cari au ținut să însoțească pe părinții lor sufletești la praznicul acestei consacrarăi de episcopi.

Trei numerii ai semioficiosului papal „L'Osservatore Romano“ se ocupă la loc de frunte cu acest mare eveniment al bisericii catolice și vorbirea pe care papa a adresat-o noilor episcopi subliniază și ea importanța momentului, insistând în chip special asupra nădejdi de-a putea merge înainte pe acest drum. Episcopii Tschao, Soueu, Tceng, Tcheu, Hou și Tsou, cari se reitorc în patria lor cu toate insigiile puteri episcopale, primite deasupra mormântului sf. Petru, vor duce acolo odată cu râvna lor de apostoli și binecuvântarea cerească a celui ce a spus, încă de atâtea veacuri, că „holdele sunt coapte de seceriș“.

„Parlamentul“ bisericii ortodoxe. În legătură cu recentul congres al bisericii ortodoxe române, d. *Nae Ionescu* dela „Cuvântul“ protestează contra acestei numiri „neconvenabile“, care ar trebui respinsă, dar ține să sublinieze, că acest congres în realitate totuși este un parlament și încă unul mai rău, decât cel din Dealul mitropoliei, fiindcă acela are măcar un „complement executiv: pe miniștri“, în vreme ce executiva celui bisericesc este în mâna unor comisii și comitete, bune ca „organe de sfătuire“, nu însă și de execuție.

Iată cum motivează d. N. Ionescu, că — deși n'ar trebui să fie — congresul ortodoxiei este totuși un parlament:

„Legea pentru organizarea bisericii ortodoxe nu a fost prea fericit concepută. Avându-se în vedere ambițiuni sau interese, pe cari nu le înțelegem, ea a fost gândită într'un spirit, care numai al tradiției noastre religioase nu se poate numi. Toată așezarea canonică a bisericii Răsăritului a fost călcată brutal în picioare*) de un duh novator, care din nefericire nu va avea la noi nici scuza eficacității.

Impănarea forurilor eclesiastice cu mirenii, și anume în proporție de 66 la sută, nu e cea din urmă din aceste inovații“.

Iar pentru ca și mai mult să se evidențieze caracterul de „parlament“ al acestui congres, d. N. Ionescu ne spune și cine sunt mirenii, cari prin numărul lor preponderant au în mână conducerea, spunând următoarele:

„Precumpănitori sunt în congres oamenii politici. Un „spiritus rector“ are și această adunare. Și anume în persoana unui fost ministru, a cărui hotărâre dușmănie față de biserică este notorie“.

Și iarăși:

„Nu ai fi crezut niciodată, că cutare domn bine hrănit, pe care îl întâlnești mai ales în cârciumi, este o persoană pe care viața bisericii noastre îl interesează în cel mai înalt grad. Și totuși probabil că așa este“. —

Așa vorbește d. N. Ionescu și cine a urmărit desbaterile congresului, va trebui să-i dea dreptate, preconizând alături de dânsul ideea, că abandonând formele protestantizante ale „parlamentarismului“ necanonic, e necesar să se revină la așezarea canonică a bisericii Răsăritului, „care a fost călcată brutal în picioare“.

O rugăminte.

Mulți dintre cititorii noștri vor fi scăpat poate din vedere invitarea făcută într'un „telefon“ din numărul ultim. De aceea ținem să-i rugăm și din acest loc să binevoiască a ne arăta de urgență:

1. Ce parohii ortodoxe s'au aprobat la noi în Ardeal — și numai pentru a le pune în coastele bisericii noastre — cu mai puțin decât 300 suflete, minimul prevăzut pentru a se putea da o astfel de aprobare.

2. În cari comune lipsite de orice parohie și poate chiar de credincioși — numărul lor încă ne interesează — s'a dat prin reforma agrară pământ, menit a servi parohiilor ortodoxe, cari ar fi să se înființeze în viitor. —

Datele acestea sunt pentru noi de o importanță deosebită și de aceea rugăm pe frații preoți să ni-le dea cât mai detaliat, cu toate amănunțele pe cari pot să le aibă în cauză.

REDACTIA.

Anarhia universitară. Sub titlul acesta, d. *Cesar Petrescu* ne dă, în fruntea unui recent număr al ziarului „Cuvântul“, o icoană din cele mai triste a învățământului nostru superior, și în deosebi a celui din capitală, de facultatea de litere a căruia se ocupă.

Ne arată întâiu, că desi anul școlar s'a deschis, studenții nu pot veni la cursuri decât prin Ianuarie, când vor putea fi terminate noile clădiri. Și atunci vor fi însă numai zidurile nouă, oamenii și moravurile rămân cele vechi. Iar acestea sunt absolut detestabile. Rectoratul și decanatul strălucesc prin absență, având titularii lor alte îndeletniciri, la cari li obligă cumului de funcțiuni. Consiliile profesorate nu discută decât chestiuni personale. Regulamentul însuși e un model de anarhie. Orarul e alcătuit de fiecare profesor după interesele și capriciile lui, fără nici o considerare la interesele studenților. Examenete se fac după pofta profesorului. Iar atunci, incheie d. Petrescu, nici o mirare dacă „studentul e slobozit în lume cu singura armă — pehivănia, pe care a învățat-o dela dascăl“.

Dar d. Petrescu mai adaugă — și asta cu angajamentul de-a veni la nevoie cu precizări —, că se șoptesc „numele cutăror candidați, cari și-au trecut examenul cu succes, numai după ce au fost invitate să treacă pela cutare profesor pe acasă, să fie inițiate în tainele specialității“.

... Sunt acuze semnate de un distins scriitor al țării, dar se pare că nu este nime, care să țină seamă de ele.

Cetiți și răspândiți „UNIREA“

Principiile reformei.

Câteva amănunte asupra proiectului de reformă a învățământului secundar.

În legătură cu editorialul nostru din numărul ultim, ținem să amintim, că — după cum prevăzusem — biserica ortodoxă desaproabă și ea cu toată puterea intențiile dlui Petrovici de-a trata religia în felul cunoscut. Preasfințitul Triteanu dela Roman a făcut în cauză declarații deosebit de energice — din carivom reține o parte în numărul proxim, iar I. Preasfinția Sa patriarhul a avut săptămâna trecută, tot în legătură cu aceasta, o întrevedere mai lungă cu d. ministru al instrucțiunii publice.

Sunt deci cele mai bune nădejdi, că lucrurile se vor schimba spre bine. Până acum situația este însă neschimbată și de aceea dăm aici — pentru mai bună înțelegere a ei — principiile puse la baza noii reforme a învățământului secundar.

În liniamente generale comisiunea a admis următoarele principii directive pentru reforma proiectată:

1. Învățământul secundar nu are menirea să dea elevilor pregătire profesională, nici specializarea în anumite direcții, ci o cultură generală și o concepție filosofică despre alcătuirea și legile universului și societății umane.

2. Pentru dobândirea cuantumului de cultură generală necesară absolventului de liceu s'a găsit că 7 clase secundare sunt suficiente. În acest scop s'a renunțat la cl. 8-a, repartizându-se întreaga materie pe 7 clase.

3. Renunțând la îndrumarea spre specializare din cursul superior de liceu, experimentată în ultimul deceniu, s'a renunțat și la trifurcarea cursului superior. Liceul va rămâne unitar din cl. I până într'a 7-a.

4. Tot pentru același motiv s'au scos din programul liceului unele chestiuni de strictă specializare, cari s'au găsit că nu sunt necesare culturii generale a unui absolvent de liceu.

5. S'a renunțat deasemenea la repetarea și aprofundarea în cursul superior a materilor învățate în cursul inferior. Nu vor mai fi două cicluri în învățământ, ci la toate obiectele problemele vor fi eșalonate într'o singură serie ascendentă.

6. Problemele fiecărui obiect vor fi astfel orânduite, încât să culmineze cu o sinteză finală și o înțelegere filosofică a fiecărei discipline studiate.

Întregirea finală, urmărită la celelalte obiecte, se va putea face la dexterități printr'o privire istorică și sintetică asupra trecutului acelor ramuri de studii. Astfel studiul muzicii se va putea sfârși cu o privire istorică asupra evoluției acelei arte, iar în clasa ultimă a învățământului desemnului va figura istoria artelor cu specială considerație la artele plastice.

7. Concentrarea materiilor admise în liceu se va face în jurul filosofiei, ca singură fund în stare a face sinteza concluziilor finale ale tuturor studiilor și a da puțința unei concepții unitare și armonice despre ființa universului, problema vieții pe pământ și evoluția societății umane.

8. În vederea rolului atât de însemnat atribuit filosofiei, s'a mărit numărul discipunilor filosofice ce urmează a fi studiate în liceu: s'a pus din nou în programul liceal *Etica*, care a mai figurat și în vechiul învățământ secundar unitar și s'a introdus, acum pentru întâia oară, *Sociologia*, *Teoria cunoașterii* și *Elementele de metafizică*.

9. Pentru același motiv au fost găsite insuficiente cele două clase ultime pentru învățământul filosofic, precum și numărul redus de ore atribuit acestui învățământ până acum.

Filosofia se va studia în ultimele trei clase, atribuindu-i-se către trei ore în fiecare clasă.

*) Sublinierea este a noastră.

10. Tot în vederea locului pe care-l va ocupa filosofia în învățământul secundar proiectat, s'a căutat ca distribuția materiilor celorlalte obiecte de studiu pe clase să se facă în vederea concentrării în jurul filosofiei, păstrându-se în același timp ordinea firească a problemelor și evoluția lor ascendentă.

Concluzii: În baza celor expuse până aici, s'a găsit, că următoarele obiecte de studiu sunt indispensabile pentru fomarea culturii generale a unui absolvent de liceu:

Matematica cu astronomia; Științele fizico-chimice; Științele naturale; Filosofie; Istoria; Geografia; Limba română; Limba latină; Limba franceză; Limba germană; Limba elină; Dacul și economia politică; Igiena; Religia, (ce loc de onoare! N. R.) Dexteritățile (caligrafia și desenul, muzica, gimnastica).

Stiri mărunte.

Personale. După știrile mai nouă, starea boalei I. Preasfințitului Sale pâr. mitropolit este staționară și numai peste câteva zile se va putea să se intervină cu exactitate în ce măsură a contribuit noua intervenția chirurgicală la ameliorarea situației. Până acum moralul și dispoziția sufletească a I. Preasfințitului Sale sunt deplin multumitoare, așa cum putem vedea din cele mai bune.

— În locul pâr. Iosif Steinbach, de curând decedat, ca vicar general al catolicilor de rit latin din Bucovina a fost numit pâr. *Adalbert Grabowski*, din societatea preoților misionari și sf. Vincențiu de Paula. Născut la 1873 în Silezia superioară, pâr. Grabowski a fost deosebit de activ, aducând astfel în noua sa slujbă o mare putere de muncă.

Boala M. Sale Regelui. Un buletin oficial dela 30 Octomvrie a venit să confirme zvonurile mai vechi despre boala M. Sale Regelui, spunând ca M. Sa suferă de „recto sigmoidită“, dar adaugând imediat că boala „evoluează ameliorându-se“. Până în momentul când scriem aceste știri, alt buletin nu s'a mai dat și astfel toate semnele arată, că nu sunt motive de îngrijorare. M. Sa s'a și deplasat de altfel dela Sinaia la București, unde a luat parte la primirea delegației italiene, un nou moment care ne face să sperăm cele mai bune.

Sărbătorirea profesorului D. Comșa. La 26 Octomvrie (sf. Dumitru) s'a sărbătorit la Sibiu, cu multă însuflețire, vrednicia profesorului octogenar *Dumitru Comșa*, al cărui nume poate să socotim, cu drept cuvânt, ca un simbol al statorniciei în muncă neobosită pentru neam. Afară de activitatea de profesor și afară de binele imens ce l-a făcut, prin conferențele și publicațiile sale, pe teren agricol, d. Comșa și-a câștigat merite neperitoare mai ales prin *Albumul artistic* de cusături, apărut la 1904 și prin cel de creștături în lemn, dela 1909. Din prietenul acestei sărbătoriri, Academia română l-a făcut membru onorar al său, dându-i prin aceasta cea mai mare cinste ce putea să-l ajungă.

Locale. Luni, la sf. arhangheli, va predica în catedrală pâr. *Dr. Iuliu Florian*, canonic mitropolitan, iar Dumineca viitoare, a săptămânii opta după Înălțarea sf. Cruci, pâr. *Gregoriu Pădurean*, profesor la liceul de băieți.

— Seara de prima Noemvrie, închinată în apus pomenirii celor adormiți, a făcut și din *Amintirul nostru* un adevărat loc de pelerinaj, întrecând prin proporțiile mari ale iluminăției tot ce s'a făcut până acum în această direcție. Că mișcarea aceasta nu intră în cadrele ritului nostru — care își aduce aminte de morți primăvara — e foarte adevărat, dar nu mai puțin adevărat e, că încercările de-a o canaliza spre acele cadre, au rămas fără rezultat. Va trebui deci să ne împăcăm cu acest gând și să căutăm

a-l pune cât mai mult în serviciul scopului religios pe care-l servește.

— Incepând cu liceul de băieți, școlile noastre au făcut săptămânile trecute actele de pietate prescrise pentru *obținerea indulgenței jubilară*, ridicând prin procesiunile lor religioase moralul întregului oraș. Ultimele se vor face din partea teologiei, la sfârșitul acestei săptămâni.

Despăgubiri de războiu. Din fondul de 200 milioane destinat despăgubirilor de războiu mai rămăsese 35 milioane, cari au fost împărțite săptămâna trecută. Din acestea, sume mai mari s'au dat comunei Mărăști (4 milioane), comunei Mărășești (2 milioane), orașului Constanța (3 milioane), orașelor Turnu-Severin, Zimnicea și Vâslui (câte 1 milion), școlii de silvicultură din Brănești (4 milioane) și câtorva instituții culturale din Ardeal, între cari a fost numărat și *liceul nostru din Blaj*, atribuindu-i-se suma frumoasă de 1 milion Lei. — Cu împărțirea acestor sume nici pe departe nu s'au acoperit însă pagubele suferite, așa că în scopul acesta statul va trebui să afecteze încă sume foarte însemnate.

Cursuri pentru analfabeți. Bunul gând al „Astrei“ noastre culturale continuă a preocupa pe conducătorii ei. În scopul acesta, comitetul central a anunțat pentru noul an școlar 40 premii de câte 2000 Lei pentru învățătorii și preoții, cari vor instrui cel mai mare număr de analfabeți, în deosebi în vârstă de peste 18 ani. Celor lipsiți de mijloace se mai dau apoi abecedare gratuite și din fiecare curs se mai premiază și câte 5 elevi cari au făcut sporul cel mai mare. — Sunt frumoase aceste premii, dat mai mult decât orice premiu trebuie să ne îndemne pe toți marea premiu al ridicării neamului din mizeria analfabetismului cras.

† **Măritoaara Lucia Nodts**, fiica preotului nostru din Cig (eparhia Gherlei), s'a stins, la vârsta de abia 14 ani, în 29 Octomvrie c. O deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

M. Sibiu. Am citit și noi cele publicate în „Universul“ despre rușinoasa atitudine a comisunii de bacalaureat din Sibiu față de cazul elevului Pulca, în favorul căruia a intervenit d. ministru Lupaș și secretarul general dela ministerul instrucției și suntem cei dintâi cari regretăm că între membri vizați ai acestei comisii a putut fi și un profesor al școlilor noastre. Fiți însă deplin asigurați, că nu acesta este spiritul Blajului.

M. Aita-seacă. Ați fost cel dintâiu, care ați răspuns invitației noastre referitoare la chestia noilor parohii ortodoxe cu mai puțin de 300 suflete. Cele 50-70 suflete ortodoxe dela DVoastră, cari totuși au fost de ajuns pentruca filia Aita-seacă să fie ridicată acum de curând ne-ar plăcea să ne puteți arăta și anul la rangul de parohie matre, în vreme ce existând acolo o veche parohie de-a noastră, nici un interes de ordin național nu poate fi invocat, este într'adevăr o clasică pildă a nesocotirii bazei legale, când este în joc interesul ortodoxiei. Și cazul acesta, suntem siguri, s'a repetat în zeci și poate sute de rânduri, așa că sperăm să putem da o strașnică confirmare celor afirmate de noi în legătură cu strigătoarea nedreptate, ce ni-s'a făcut la Alțina.

B. Cluj. Celui ce vede și ține să releve „stercul“ din ochiul bisericii noastre, opuneți-i, Vă rugăm „bărna“ din ochiul bisericii ortodoxe, pe care d. Nae Ionescu o relevă — în legătură cu un *ateu* numit de curând profesor la facultatea teologică din Cernăuți — în felul acesta: „Știm, că avem episcopi divorțați; știm că avem preoți profesori universitari membri ai logilor massonice; nu vreau să deschid aceste chestiuni... Dar să se isprăvească cu sistemul!“ („Cuvântul“ dela 1 Noemvrie c.). Tot un fel de „bărna“ sunt apoi și aceste cuvinte publicate de d. Nichifor Crainic în „Universul“ dela 1 Noemvrie: „Biserica (ortodoxă)... n'a isbutit nicicând să precumpănească prin vre-o inițiativă de cugetare religioasă“.

P. Reghin. Noi am trimis la timp toți nrii de cari ne scrieți Se vede, că la postă a pus cineva mâna pe ei. Altecum nu se poate înțelege cum de n'a primit nime din orașul Sfinției Voastre nr. 41 din ziar. Acest număr l-am trimis din nou.

Biserica gr.-cat. Baia sprie. Abonamentul pe anul trecut n'a fost achitat. Binevoitori a ne trimite încă 150 Lei.

M. Nevrincea. Prin U. P. am primit suma de Lei 180. Achitat până la finea anului curent.

N. Eschenz (Elveția). Până la finea anului curent mai aveți de solvit 260 Lei.

Biserica gr.-cat. Copalnic Mănăstur. Confirmăm primirea sumei de 180 Lei.

S. Oradea mare. Am primit 180 Lei. Achitat până la 31.XII 1926.

C. Ocna Dejului. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Dr. B. Lugoj. Am primit 140 Lei. Achitat până la 31.XII 1926.

C. Vașad. Confirmăm primirea sumei de 180 Lei.

Consistorul arhiepiscopesc greco-catolic. — Blaj.

Nr. 6200—1926.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până la 20 Decemvrie 1926 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Stipendii adecvate, tuturor nepoților din frați și consăngenilor fundatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măestrii.

II. Din fundațiunea „Petru Cav. Ioanette“.

Un (1) stipendiu de 2000 Lei, destinat pentru elevi de liceu, din munții apuseni ai Ardealului. Descendenții au preferință.

III. Din fundațiunea „Augustin Lăday“.

Stipendiile sunt destinate pentru tineri români gr.-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

IV. Din fundațiunea „Alexandru Micu“.

Un (1) stipendiu de 800 Lei, destinat pentru elevi sau eleve ale școlilor secundare. Consăngenii au preferință.

V. Din fundațiunea „Ioan M. Moldovan“.

1. Două (2) stipendii de câte 5000 Lei și un (1) stipendiu de 4000 Lei, destinate pentru studii academice.

2. Două (2) stipendii de câte 2000 Lei și două (2) stipendii de câte 1500 Lei, pentru elevi la școlile secundare de orice natură. — Consăngenii au preferință.

VI. Din fundațiunea „Ioan F. Negruțiu“.

Un (1) stipendiu de 600 Lei pentru elevi și eleve dela orice școală. Consăngenii au preferință.

VII. Din fundațiunea „Ioan V. Rusu“.

Un (1) stipendiu de 800 Lei, destinat pentru elevi ai școlilor secundare. Consăngenii au preferință.

VIII. Din fundațiunea „Dionisiu de Șimon“.

Un (1) stipendiu de 500 lei pentru agromie. Preferință au rudeniile.

IX. Din fundațiunea „Alex. Șt. Șulufiu“.

1. Patru (4) stipendii de câte 400 Lei plus câte un ajutor de 4800 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul ori medicina, afară de patrie.

2. Patru (4) stipendii de câte 300 Lei plus câte un ajutor de 3600 Lei, pentru tineri cari studiază tehnica, metalurgica, pedagogia ori științele reale, afară de patrie.

3. Șapte (7) stipendii de câte 200 Lei plus câte un ajutor de 2400 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul în patrie.

4. Șase (6) stipendii de câte 100 Lei plus câte un ajutor de 1200 Lei, pentru elevi de liceu în clasele superioare.

5. Trei (3) stipendii de câte 60 Lei plus câte un ajutor de 750 Lei, pentru elevi la liceu în clasele inferioare.

Consăngenii au preferință.

X. Din fundațiunea »Vancea — Cassa Arhidiecezană«.

- 1. Trei (3) stipendii de câte 5000 Lei pentru studii academice și universitare.
 - 2. Trei (3) stipendii de câte 2000 Lei, două (2) stipendii de câte 1500 Lei, și un (1) stipendiu de 1000 Lei, destinate pentru elevi și eleve de liceu.
 - 3. Trei (3) stipendii de câte 2000 Lei, pentru elevi la școala normală.
- Rudenii au preferință.

XI. Din fundațiunea de »Alumnate a Internatului Vancean de fete din Blaj«.

Un (1) stipendiu de 800 Lei, pentru eleve la liceul din Blaj.

XII. Din fundațiunea »Dr. Simeon Romoan«.

Un (1) stipendiu de 2500 Lei pentru universitate și academii.

Preferință au cei de origine nobili.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alătore la suplicile lor: certificat școlar în copie autentică, *carte de botez dela preot.* atestat de paupertate, atestat medical, certificat de frecventare, și, pentru dovedirea consăngeniității cu fondatorul au să alătore atestat, dela oficiul parohial, și respective tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să determine apriat suma și soiul stipendiului pe care îl cer.

Cererile intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 30 Octomvrie 1926.

Iosif Hossu
vicar general

(101) 1-3

De închiriat

4 case moderne cu

grădini. Fiecare casă constă din 2 odăi, culină, cămară (spais) și pivniță. Informații se pot primi în cancelaria fabricii de spirt a lui

JACOB MENDEL
B l a j.

2-2 (222)

NOVOTNY

TIMIȘOARA

(135) 9 10.

Altoi de pomi
și
Altoi de vițe de vie

cu prețurile cele mai convenabile se pot asigura și procura la

TRANSYLVANIA
pepinieră de viță
AIUD
(165) 3-6
Catalog gratuit.

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ
SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 10-52

VASILE HOZA
PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale** etc., precum și odăjdii bisericesti: **Vestminte și Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.
(97) 40-52

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

Primește orice comanda pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucată.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA
SIBIU Str. Lungă 34.

Atragem atențiunea veneratului Cler asupra societății

„BELGO-ROMANA“

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. Asigurări contra focului, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Lugojului, fondului diecezan). Asigurări pe viață, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECTIUNEA GENERALĂ: București.
DIRECTIUNEA REGIONALĂ: Timișoara, Bul. Regina Maria No. 6.
(167) 15-24

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun creștin.

Specialități de blănuri la modă

Modele de blănuri

In magazinul de blănuri alui

LOUIS DERY
C L U J

Str. Memorandului 3
Telefon
12-1 2.

(366) 6 7